

## บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ  
ความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร  
สันกำแพง จำกัด ระหว่างปีบัญชี 2535 กับปีบัญชี 2542

โดย

นายวิสุทธิ วงศ์ภูวรักษ์

ตุลาคม 2543

ประธานกรรมการที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ประยงค์ สายประเสริฐ

ภาควิชา/คณะ : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร  
คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันกำแพง จำกัด ก่อนและหลังการเข้าเป็นสมาชิก (เปรียบเทียบกับปีบัญชี 2535 กับปีบัญชี 2542) 2) ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรสันกำแพง จำกัด 3) ศึกษาถึงความรู้ ความเข้าใจหลักและวิธีการสหกรณ์ของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินธุรกิจสหกรณ์การเกษตรสันกำแพง จำกัด 4) ศึกษาถึงปัญหา เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันกำแพง จำกัด ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรสันกำแพง จำกัด ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันกำแพง จำกัด ที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกในปีบัญชี 2536 และยังเป็นสมาชิกอยู่จนถึงปัจจุบัน จำนวน 141 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงแล้ว จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC<sup>+</sup>) ผลการวิจัยมีดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคลและฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ เมื่อเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการเข้าเป็นสมาชิก พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ได้แก่ ทรัพย์สิน หนี้สิน และรายได้ สำหรับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจของสมาชิก พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต และธุรกิจบริการน้ำมัน ส่วนในเรื่องความรู้ความเข้าใจ หลักและวิธีการสหกรณ์ พบว่า สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดีมากที่สุด

จากผลการศึกษาถึงปัญหาในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ พบว่า สมาชิกยังขาดศรัทธาในตัวคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ ขาดแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้นในการพัฒนาอาชีพ สถานที่ตั้งของร้านค้าอยู่ห่างไกลจากบ้านของสมาชิก ประเภทสินค้ามีไม่หลากหลาย สหกรณ์ไม่ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก ไม่ได้จัดกลุ่มอาชีพทำให้ไม่มีข้อมูลในการที่จะส่งเสริมการผลิตและจัดการด้านการตลาด การถือหุ้นของสมาชิกค่อนข้างต่ำ การจ่ายเงินกู้ไม่ค่อยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสหกรณ์ไม่ได้จัดจ้างผู้จัดการที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาบริหารงานสหกรณ์

แนวทางแก้ไข สหกรณ์ควรเร่งสร้างศรัทธาและพัฒนาสมาชิกให้มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์มากขึ้น มีการสำรวจความต้องการและกระจายสินค้าสู่ชุมชน มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก จัดกลุ่มอาชีพและส่งเสริมการดำเนินธุรกิจแบบครบวงจร มีการระดมหุ้นภายในของสหกรณ์ให้มากขึ้น และให้สินเชื่อแบบแนะนำ กำกับ รวมถึงมีการจัดจ้างผู้จัดการที่มีความรู้ ความสามารถ เข้ามาบริหารงานสหกรณ์